

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate; de Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

Disp. VIII. De Intentione

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77355](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77355)

dem in resp. ad 2. Unde sicut charitas via & patriæ sunt ejusdem speciei, licet objectum charitatis via sit obscure cognitum & absens, charitatis verò patriæ clarè visum, & præsens; ita fructio via, & patriæ; quemadmodum enim objecto charitatis accidit esse obscure vel clarè cognitum, absens vel præsens; ita & objecto fructiois esse habitum in re, vel solum in spe, & esse cognitum clarè vel obscure.

Dices, Fructio via & patriæ eliciuntur à virtutibus specie diversis, nempe à spe, & à charitate: Ergo specie inter se differunt.

Sed nego consequentiã: quia non sunt actus primarij, sed secundarij illarum virtutum, ac proinde non opus est, ut eandem quã spes & charitas habeant distinctionem.

Quærent etiam hic aliqui, quodnam sit objectum immediatum fructiois, seu delectationis Beatorum in patriâ, an Deus clarè visus, vel ipsa visio beatifica? Sed de hoc fusè egimus in tractatu de beatitudine.

DISPUTATIO VIII.

De Intentione.

Ad quæstionem 12. D. Thomæ.

POST QUAM actum est de fructione, superest agendum de intentione, quæ est alius actus voluntatis circa finem; prior quidem fructione, ordine generationis, sed posterior, ordine dignitatis.

ARTICVLVS VNICVS.

Cujus potentia actus sit intentio, & quodnam illius objectum?

Dico primò, Intentionem esse formaliter actum voluntatis, licet præsupponat actum intellectus.

1. Probatum prima pars ratione D. Thomæ hic art. 1. ex nominis ethimologia desumpta. Intendere enim, ut nomen sonat, est in finem tendere: Sed proprium est voluntati tendere in finem: Tum quia voluntas fertur in res secundum quod sunt in seipsis à parte rei, & ita propriè quasi extra seipsam ad illas tendit; intellectus verò fertur in res prout sunt in ipso, ratione specierum intelligibilium, unde potius eas ad se trahit quàm tendat ad illas: Tum etiam, quia tendere in finem, primò & principaliter est illius potentia, quæ seipsam & omnes alias movet in finem, quod convenit voluntati, ut supra dictum est: Ergo intentio, formaliter loquendo, est actus voluntatis.

2. Quod autem præsupponat actum intellectus, patet: quia voluntas cum nunquam operetur nisi præsupposita cognitione intellectus, juxta illud, nihil volitum, quin præcognitum, non tendit in finem per media obtinendum, nisi intellectus proponat finem in ordine ad media, eorumque proportionem cum fine: Ergo intentio necessariò supponit actum intellectus, quo cognoscatur proportio mediorum cum fine, seu finis

A in ordine ad media. Et ratione hujus actus præsuppositi, nomine oculi vel luminis in Scriptura designatur, ut notat D. Thomas hic art. 1. ad 1. dicens, *Intentio nominatur oculus metaphorice, non quia ad cognitionem pertinet, sed quia cognitionem præsupponit, per quam proponitur voluntati finis ad quem movet, sicut oculo prævidemus quo tendere corporaliter debemus.* Eodem modo explicandus est D. Bernardus, dum in sermone de triplici judicio ait: *Cognitio in memoria est, affectio in voluntate, intentio in ratione consistit:* loquitur enim de intentione, quantum ad id quod præsupponit, non verò quantum ad id in quo formaliter consistit.

Dico secundò, objectum formale intentionis esse finem, tam ultimum, quàm non ultimum, ut per media obtinendum.

Prima pars est D. Thomæ hic art. 3. ubi ait: *Intentio non solum est finis ultimi, sed etiam finis medij.* Idque patet, tum ex communi Philosophorum moralium ac Theologorum sententia, qui ponunt in voluntate actum intentionis circa particulares fines, ut circa sanitatem acquirendam, peregrinationem faciendam, aut quid simile: Tum etiam ex differentia quæ reperitur inter intentionem & fructioem. Nam ut notat S. Doctor hic art. 2. ad 3. intentio se habet ad finem per modum cujusdam motus & tendentiæ: motus autem & tendentiæ nedum versantur circa finem seu terminum ultimum, sed etiam circa proximum & intermedium, ut patet in motu naturali; cum enim ignis v. g. tendit in suam spheram, per mediam regionem aëris, sphaera ignis est ultimus terminus motus, & media regio est terminus non ultimus, seu intermedius: Ergo intentio est de utroque fine seu termino, ultimo & intermedio. Cæterum cum fructio versetur circa finem, per modum quietis; quies autem non sit, nisi quando cessat motus; & motus non cesset, nisi acquisito ultimo termino; idèò vera & perfecta fructio non est nisi de ultimo fine, qui est ultimum simpliciter ab homine expectatum.

Secunda verò pars, quæ asserit objectum formale intentionis esse finem, ut per media obtinendum, patet ex discrimine quod inter intentionem & simplicem volitionem invenitur: simplex enim volitio respicit finem, ut absolute in se bonum; intentio verò ut est ratio volendi media, & quatenus est assequibilis per illa, unde est virtualis volitio mediorum.

Ex quo habes, tres actus voluntatis jam explicatos, nempe simplicem volitionem, intentionem, & fructioem, distingui specie: quia licet omnes respiciant finem tanquam rationem materialem, ad ipsum tamen sub diversa ratione formali jam explicata terminantur; unde se habent ut in lapide appetere centrum, tendere actualiter ad centrum, & quiescere in centro, quæ, ut constat, sunt essentialiter distincta.

Quæres, utrum voluntas possit eodem actu ferri in finem & in media?

Respondeo cum D. Thomæ hic art. 4. voluntatem duobus modis posse ferri in finem & in media: primò ita ut quodlibet eorum attingat ut quod, primariò, & per se; & sic non possunt unico actu attingi, sed necessariò terminant duos actus specie diversos, nempe intentionem, quæ primò & per se fertur in finem, & electionem quæ ad media primò & per se terminatur. Secundò voluntas potest attingere unum prima-